

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:ot 5 & 6

Touko – Kesäk.

TOIMITTAJAT:

JOHN SUNDBERG. AUG. HELIÄ.

Vastaava.

1907

XII:sta vuosik.

Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 1 m. 50 p. koko vuodelta.

Sisällys: Helluntai. Anna Charlotta Heikel. Turun kuuromykkäkoulu. Kuuromykkäin auttajayhdistys. Neiti Anna Heikelin avoimen haudan partaalla (runo). Kuuromykkäin pesulaitos Kööpenhaminassa. Kertomus Suomen Kuuromykkäinliiton toiminnasta. Kuuromykkä (runo). Keväämme. Elias Savisaari-vainajan elämäkerta. Kilpakiljoituksista. Hiukan kuuromykkäin urheiluelämästä. Hulda Hakala. Kirjeitä kuuromykillä. Vieraskielisiä sivistyssanoja. Tietoja kotimaasta. Tietoja ulkomailta. Ilmoituksia.

Helluntai.

(Joh. 15: 1–9.)

Joka minussa pysyy, ja minä hänessä, hän kantaa paljon hedelmätä; sillä ilman minutta ette te voi mitään tehdä. (Joh. 15: 5.)

Ollessamme yksin emme voi mitään tehdä. Emme voi totella Jumalaa. Mutta kun Jeesus asuu meidän sydämissämme, antaa Hän meille voiman hänen voimastaan ja hengen hänen hengestään. Opimme enemmän rakastamaan, ja uskomaan enemmän. Saamme sydämiimme rauhan. Muutumme kärsivällisiksi, ystävällisiksi, hyviksi, lempeiksi ja siveellisiksi. Jeesus tulee sydämiimme ja asuu meidän sydämissämme, kun me Hänessä pysymme.

Mitä on sitten Jeesuksessa pysyminen? Se on sitä, että me käymme rukouksessa Jeesuksen luo ja puhumme Hänen kanssaan. On välttämätöntä mennä hyvin usein Jeesuksen luo, syystä että joka päivä tuo tullessaan niin paljon sellaista, mikä tahtoo meitä Hänestä eroittaa. Kun olemme vihaisia tai pahoillamme, kun olemme laiskoja tai huolimattomia, niin joudumme kauemmaksi Jeesuksen luota ja saatamme pian Hänestä kokonaan

erota. Kun ajattelimme pahaa tai armottomasti, joudumme me silloinkin kauvemmaksi Jeesuksen luota ja saatamme pian hänestä kokonaan erota. Ja, rakkaat ystävät, sellaistaahan tapahtuu meille joka päivä niin monta kertaa. Senpätähden täytyykin meidän kääntyä ja käydä Jessuksen luo uudelleen ja yhä uudelleen. Meidän täytyy kertoa Hänelle pahoista teoistamme, pahoista ajatuksistamme ja pyytää Häneltä anteeksi. Silloin tulee Hän meidän sydämiimme ja antaa sinne henkensä ja armonsa ja vahvistaa meitä ja tekee meidät iloisiksi.

Jeesus itse juuri sanoo: »Pysykää minussa ja minä teissä! Ilman minua ette voi mitään tehdä!»

Herra Jeesus, me huomaamme olevamme heikot; näemme, että synti meitä kiusaa; me rukoilemme Sinua: tule meidän sydämiimme; anna meille sinun henkesi, että tulisimme voimallisiksi syntiä vastustamaan; anna meille sinun voimasi, että me voisimme kantaa hedelmän. Amen.

Conrad Svendsen,

Norjan k.-mykkäin pappi.

Anna Charlotta Heikel.

Viime huhtikuun 3 p:nä kuoli Pietarsaaressa sikäläisen k. m. koulun entinen johtajatar *Anna Charlotta Heikel*.

Anna Charlotta Heikel syntyi helmik. 2 p:nä 1838 Turussa, missä hän kävi tyttökoulun. K.mykkäin koulussa, jota piispa Alopaeus sittemmin johti, alkoi neiti H. 1860 tutkia k.-mykkäin opetusta. Ja kun isänsä perheineen 1861 muutti Pietarsaareen, minne hän joutui kirkkoherraksi, alkoi neiti H. kotonaan opettaa muutamia k.-mykkälapsia. Hänen isänsä rakennutti silloin 1863 pappilan maalle kaksi rakennusta, joista koulusaleineen ja makuuhuoneineen muodostui koti k.-mykille. Sen valtio sitten otti huostaansa. Neiti H. nimitettiin 1866 opettajattareksi ja 1867 johtajattareksi tähän kotiin, joka 1888 muutettiin Pietarsaareen. Tässä laitoksessa ja sen hyväksi vaikutti hän milloinkaan väsymättömällä uskollisuudella ja rakkaudella 36 vuotta, kunnes hän 1898 vuoden alussa 60 vuotiaana murtuneen terveytensä takia pyysi virastaan eron.

Paitsi satoja k.-mykkiä, joille hän on ollut hellänä äitinä, kasvatti hän kaksi k.-m. sokeatakin, yhden tytön ja yhden pojan, opettaen kumpaisellekin paljon hyviä tietoja ja saattaen heidät erittäin työkykyisiksi.

Ollen jo nuoruudessaan lämpimästi kiintynyt uskontoon, rupesi hän 1868 baptistisen, sittemmin vapaakirkollisen seurakunnan jäseneksi, rakennuttaen vapaakirkolliselle seurakunnalle oman rukoushuoneenkin.

K.-mykkäturvattejaan kohtaan säilytti neiti H. lämpimän ja haihtumattoman harrastuksen aina elämänsä iltaan asti. Hän oli niitä harvoja henkilöitä, jotka täydellisesti kykenivät käyttämään tuota Karl Oskar Malmin Suomessa käytäntöön panemaa viittomakieltä, jonka neiti H. kehitti niin perin henkeväksi ja täydelliseksi. Omaten ylevän, suvaitsevaisen elämänkatsomuksen osasi hän esittää uskonnollisia asioita k.-mykille paremmin kuin ehkä kukaan muu. Minne ikänä hän sentähden tulikin, niin ottivat nuo ilman järjestettyä sielunhoitoa elävät k.-mykät hänet vastaan rauhan lähettiläänä, jonka rakkautta uhkuvia kehoituksia he täysin ymmärtäen noudattivat. Mutta neiti H. asettui niidenkin joukkoon, joita innostutti k.-mykkäin yhdistuspyrinnöt. Vielä äskettäin otti hän, ollen sattumalta matkalla Viipurissa, innokkaasti osaa paikallisyhdistyksen perustamiseen sikäläisiä k.-mykkiä varten. Viimeiset elämän hetkensäkin olivat k.-mykille omistetut. Hankkiakseen yhdelle Pietarsaaren k.-m.koulun opettajattarelle pidennettyä pääsiäislomaa, oli hän tavanmukaisella avuliaisuudellaan ottanut vähäksi aikaa hoitaakseen hänen opetustuntejaan koulussa. Eräältä näistä oppitunneista kotiin palattuaan, meni hän kylpyyn, jolloin hän rupesi voimaan pahoin, ja pian sen jälkeen hän kuoli. — Levätköön rauhassa!

Levittäkää Kuuromykkäinlehteä hankkimalla sille tilaajia kuulevainkin joukosta! Tilaukset sopii lähettää osoitteella: Herra John Sundberg, Helsinki, Yrjönkatu 5.

Turun kuuromykkäkoulu.

Onko sinulla, lukijani, joku sukulainen, joka on kuuromykkä? Siinä tapauksessa huvittanee sinua tutustua erääseen niistä liesistä, missä kuuromyksille annetaan opetusta. Jos olet niin onnellinen, ettei seurapiirissäsi ole ketään sellaista, niin ehkä et tiedä mitään heidän opetuksestaan. Aikakauskirjassa julkaistaan muutamia kuvia Turun kuuromykkäkoulusta. Näistä saanee lukija, jos kohta pintapuolisenkin, käsityksen opetuksesta ja elämästä koulun seinien sisällä.

Mikään lähempi selonteko näistä kuvista ei liene tarpeen.

Turun kuuromykkäkoulu. Luokka toimessa.

Koulu sijaitsee avoimella paikalla n. k. Ryssänmäellä lähellä Turun vanhaa tuomiokirkkoa. Kuvissa näemme koulun sisustaa. Kahdessa esitetään koulu täydessä toiminnassaan, kahdessa muussa kuvia koulun asunolaitoksesta. Tässä kopissa viettävät oppilaat ensimmäiset lukuvuo-

tensa ja saavat ottaa osaa kaikkiin kodissa esiintyviin tehtäviin. Toisessa kuvassa näemme pieniä poikia aamiaisen päätyttyä puhdistamassa pöytää ja lakasemassa muruset. Vielä on kuva, näköala koulun kauniista rukous- ja samalla voimistelusalista. Tämä kuva herättää huomiotamme samoin kuin nekin taulut, jotka näemme koristamassa seiniä. Ne ovat nimittäin muotokuvia kuuromykkäkoulun historiassa mairituista etevistä miehistä. Mutta vielä enemmän herättänevät ne huomiotamme, sillä useimmat niistä ovat koulun entisten oppilaiden tuotteita.

Me puhumme yhteiskunnan onnettomista lapsista, ja sellaisia todellisuudessa ovat olleet ei ainoastaan kuuromykät, vaan myöskin muut aistivialliset, sokeat ja heikkomieliset aina viime aikoihin saakka, sillä heidän hyväkseen, heidän henkiseksi ja aineelliseksi kehitykseksen ei suoraan sanoen ole tehty mitään. Mutta, Jumalan kiitos, niin ei ole enää asianlaita, sillä yhteiskunta koettaa nyt lieventää heidän kovaa kohtaloaan ja tehdä heistä arvokkaita ja hyödyllisiä jäseniä yhteiskunnassa.

Syy niin pitkäaikaiseen välinpitämättömyyteen kuuromykkiin nähden lienee etsittävässä niistä vääristä käsityksistä, joita on ollut olemassa kuuromykkien suhteen. Kreikkalaisella ajattelijalla, Aristoteleella ei ole suuria ajatuksia kuuromykästä. Hän pitää häntä järjestömänä olentona, kykenemättömänä vastaanottamaan mitään sivistystä, koska hän on menettänyt sen aistimen, jonka kautta ihminen ainoastaan voi vastaanottaa

Turun kuuromykkäkoulu. Luokka toimessa.

opetusta. Juutalaisen keskuudessa kehotetaan tosin vanhassa Testamentissa sääliväisyyteen kuuromykkiä kohtaan, mutta mitään jälkeä opetuksesta emme löydä. Myöskin kristillisyyden ensi aikoina pidettiin vähän huolta kuuromykästä. Kirkkoisä Augustinus on sitä mieltä, ettei kuuromykkä koskaan voi vastaanottaa uskoa, sillä usko tulee saarnasta s. t. s. kuullusta sanasta. Tuskinpa tahtoi kirkkoisä tässä uskossa myöntää, että kuuromykällä oli jokin mahdollisuus tulla autuaaksi.

Tällaisten mielipiteiden ollessa vallitsemassa kuuromykän kykenemättömyydestä vastaanottamaan opetusta ei tehty mitään yrityksiä tietojen antamiseksi hänelle. Ensimmäisen kerran, jolloin selaista yritettiin, oli noin vuonna 700, jolloin Yorkin arkkipiispa,

John de Beverley, lienee menestyksellä opettanut kuuromykkää. Mutta sitten kului vuosisatoja, ennenkuin yritystä uudistettiin. Sel- laista tavataan kuitenkin kaikissa maissa. Yksi tapaus tässä mai- nittakoon, koska se on sattunut meillä. Täällä opetti saltpietari- keittimön tarkastaja Pohjanmaalla Abraham Argillander kuuro- mykkää lankoaan Wolfgang Henrik Helsingiusta, Iisalmen kirkko- herran, provasti Henrik Helsingiuksen poikaa. Oppilas oppi ennen pitkää opettajansa johdolla lukemaan puhtaasti sekä kirjoitettua että painettua luettavaa, puhuu sen mukaan, kuin hän näkee pu- huvan kirjottavan ja sanovan tai kuulee muiden sanovan ja sitten jotakuinkin puhuu ja ymmärtää lyhyttä puhetta ja kirjoitusta.

Turun kuuromykkäkoulu. Rukoushuone.

Argillander lähetti Tukholman Kunin- kaalliselle Tiedeaka- temialle 1762 ker- tomuksen tavastaan opettaa kuuromyk- kiä, joka kertomus myös Akatemian toimesta painettiin nimellä: Försökt sätt att lära Dumbar läsa och tala.

Mutta samaan aikaan kuin tämä tapahtui meidän

etäisessä isänmaassamme, oli kuuromykkien opetus ottanut suu- ren askeleen eteenpäin. Ranskassa alkoi Abbe de l'Epée 1755 opettamaan kahta kuuromykkää tyttöä ja laajensi pian toimin- taansa niin, että hän jo 1760 avasi laitoksen Pariisissa. Ja sa- maan aikaan antautui Saksassa Samuel Heinicke kuuromykkien opettamiseen. Lukkari Eppendorfin kylässä lähellä Hampuria jätti hänen hoitoonsa erään kuuromykkäpojan. Kun hänen har- rastuksensa saavuttivat menestystä, alkoi hän toimia yksinomaan kuuromykkien opetuksessa ja avasi koulun Leipzigissä 1777. Nämä molemmat miehet saivat seuraajia ja pian alkoi toinen koulu toi- sensa jälkeen toimintansa. Opetusjärjestelmät molemmissa kou-

luissa olivat erilaiset. De l'Epée opetti oppilaitaan viittaamalla ja tämä opetusjärjestelmä tuli vallitsevaksi niissä kouluissa, jotka olivat saaneet alkunsa Pariisin koulusta. Heinicke saksalaisissa kouluissa opetti oppilaansa puhumaan.

Ensimmäinen koulu kuuromykille alkoi maassamme toimintansa 1846. Carl Oskar Malmin, kuuromykkä, olivat hänen vanhempansa lähettäneet Manillan kuuromykkäopistoon Tukholman lähellä ja palattuaan tahtoi hän antaa onnettomuustovereilleen samaa opetusta kuin hän itse oli saanut. Hänen kuvansa taasen löytyy koulun rukoussalin taulussa urkuharmoonin yläpuolella vasemmalla puolella. Taulun on maalannut ja koululle lahjoittanut

eräs entinen oppilas. Malmin suosijoita Porvoossa oli kolleega C. H. Alopæus, joka, kun koulu Turussa avattiin tammik. 20 p:nä 1860, tuli sen johtajaksi. Hänenkin kuvansa on rukoussalissa kauempana oikealla. Tätä kuvaa ei kuitenkaan ole maalannut kukaan kuuromykkä,

Turun kuuromykkäkoulu. Aamiaisen jälkeen.

mutta näkyy epäselvästi seinän oikealla puolella medaljonkivalokuva hänestä, jonka valokuvan on valmistanut eräs entinen oppilas. Innolla vaikutti Alopæus raskaassa toimessaan 21 vuotta ja perustettiin hänen kauttaan koulu Pedersöreeseen, nyttemmin muutettu Pietarsaareen, ja Kuopioon. Myöhemmin on kouluja perustettu Mikkeliin, Jyväskylään ja Ouluun, ja ovat kaikki koulut nyt aistiviälliskoulujen tarkastajan Walter Forsiuksen yhteisen johdon alaiset. Hänen rintakuvansa, sekin erään entisen oppilaan valmistaama, on seinällä molempien ennen mainittujen öljymaalauksen keskellä.

Nykyään voimassa olevan asetuksen mukaan on saksalainen

järjestelmä otettu käytäntöön kouluissamme. Mikäli mahdollista opetetaan siis kuuromykät puhumaan. Moni tämän kuultuaan ravistanee päätänsä. Tämä kirjoitus on jo käynyt liian pitkäksi. Ei voi tulla kysymykseen tässä lähemmin selvittää, kuinka menetellään opetellessa kuuromykkiä puhumaan. Eräässä kuvista nähdään opettajan toimivan viittomaopetuksessa. Tahdon kuitenkin jokaista halullista kehottaa tulemaan katsomaan.

Olemme maininneet, että kuuromykkä saamansa opetuksen kautta on lakannut olemasta yhteiskunnan onnettomuuslapsena. Hän on palautettu yhteiskunnalle. Mutta hän on kuitenkin ihmiskunnan onnettomuuslapsi, sillä häneltä puuttuu aistin, jonka takia häneltä jää vieraaksi paljon, jota me joka minuutti tulemme huomaamaan. Hän tarvitsee neuvoamme, tukeamme ja rakkauttamme, sillä hän on meidän veljemme.

A. E. N.

(Aikakauslehdestä „Päivä“.)

Kuuromykkäin Auttajayhdistys.

(Yhdistyksen vuosikertomuksesta).

Kymmenen vuotta oli huhtikuun 26 p:nä kulunut siitä ajasta, kun Kuuromykkäin auttajayhdistys perustettiin.

Vuonna 1892 Aistinvialliskoulujen lehden maaliskuun numerossa ensi kerran kuuromykkäinkoulun johtaja K. Killinen lausui yhdistyksen syntysanat, selittäen sen tarpeellisuuden. Seuraavana syksynä alkaneiden katovuosien tähden jäi tämä kaunis aloite silloin toteuttamatta. Mutta kun paremmat ajat maallemme koittivat, uudisti hra Killinen edelleen ajatuksensa yllämainitussa lehdessä syyskuulla 1894, viittoittaen yhdistyksen vastaisen elämän uran, lausuen ne johtavat periaatteet, joille yhdistyksen perustus oli laskettava. Turhaan eivät olleetkaan nämä kehoitukset kaiku-neet. Seuraavana vuonna heinäkuun 10—12 päivinä kokoontuivat Kuopiossa aistinvialliskoulujen tarkastaja V. Forsius, kuuromykkäinkoulujen johtajat K. Killinen, A. E. Nordman ja J. Savolainen laatimaan ehdotusta ohjesäännöiksi Kuuromykkäin auttajayhdistykselle. Säännöille haettiin ja saatiin vahvistus. Ja kuten

jo alussa mainittiin, pidettiin yhdistyksen perustava kokous Turussa vuosikymmenen takaperin v. 1897.

Tänä kymmenvuotisaikana on yhdistys pienestä alusta vähitellen vuosi vuodelta yhä laajennut ja tehtävänsä, tarkoitustaan täyttänyt, tueten ja auttaen sekä henkisesti että aineellisesti Suomen kuuromykkiä. Viime kuluneena vuonna oli yhdistyksen piirien lukumäärä noussut jo kahdeksaan. Niiden nimet iän mukaisesti lueteltuina ovat seuraavat: Turun, Helsingin, Kuopion, Porvoon, Jyväskylän, Itä-Karjalan, Pietarsaaren ja Oulun piirit.

Kun yhdistyksellä nyt on takanaan näinkin pitkä ajanjakso, velvoittaa se yhdistystä entintä tarmokkaammin terästämään voimiaan ja muuttamaan usein lausutut kauniit ajatukset ja tiedot laajemmaksi, kauvas kantavaksi työksi kuuromykkäin hyväksi. Yhdistyksen tarkoitusta olisi siis myös toteutettava uusissa, kuuromykkäin etuja vastaavissa muodoissa. Niinpä tulisi yhtenä uutena toimintamuotona yhdistyksen eri piireissä, missä se voi käydä päinsä, perustaa kuuromykkäin paikanvälitystoimistoja, jotka jo Suomessakin ovat periaatteessa hyväksytyt. Silmällessä yhdistyksen vuosikertomuksia, havaitsee että sen 1 §:n ensimmäistä kohtaa: toimittaa kuuromykkille ammatti-, palvelus- ja työpaikkoja, tulisi työtä etsiväin ja tarvitsevain kuuromykkäin suureen lukuun nähden yhä enemmän käytännössä toteuttaa. Epäilemättä voitaisiin erityisten kuuromykkäin paikanvälitystoimistojen kautta hankkia heille sukelemmin, varmemmin ja enemmän työpaikkoja kuin yksinomaan piiritoimikuntain välityksellä. Toimikunnat voisivat kukin omassa piirissään perustaa välitystoimiston ja ehkä omasta keskuudestaan valita sitä hoitamaan eri henkilöt, jotka säännöllisesti toimisivat koko vuoden, pannen täytäntöön heti toimitettavat asiat. Toivossa, että tässä suhteessa enemmän toimitaisiin, pyydetään tämäkin toimintamuodon ehdotus sulkea asianomaisten huomioon.

Ilmoitus. Kesäkuun 23—24 päivinä pidetään k. mykkäinkokous Tyrvään kirkolla. Kuuromykkät Tyrväästä, Kiikasta, Huittisista, Laviasta, Kokemäeltä ja Punkalaitumelta tervetulle!

Neiti Anna Heikelin

avoimen haudan partaalla.

Laskenut jo lännen maille
päivän viime säde on, — —
matkamies tää uupuneena
painoi päänsä lepohon, — —
Silmä kirkas himmeni,
lämmin sydän kylmeni. —
Uinu, sisko, uinu vaan,
herää aamuun ihanaan.

Tyynessä ja myrskysäällä
Jeesuksehen turvasit.
Kaikiss' elon vaihteluissa
Yli maisten vaivojen
nostit toivon katsehen,
sanoit: askelettain vaan
täältä kotiin saavutaan.

Kuolo taittoi elon langan,
multa maja murrettiin,
mutta haudan syvyydestä
päärlyportit aukaistiin. — —
Taisto muuttui rauhaksi,
Tuska elon kruunuksi. — —
Isän syliin riemuiten
nojaat pääsi väsyneen.

Murtuneina oppilaasi
seisoo haudan partaalla
lausuin surren kaihomielin
mielellä niin hartaalla:
onnellinen armahamme,
kotirauhaan päättyi ties,
synnin maasta liidit pois,
ken sua kadehtia vois.

Kiitoksemme työstä täällä,
jalo vanhus herttainen!
Äinä olit taistoon valmis,
milloinkaan et tuskainen,
Luojan kunniaa vaan hait,
Hältä palkankin nyt sait,
uskollisuus perii maan:
pääsit kotiin ihanaan.

Turussa, 26/4 07.

Frans Talvikoski, (k.mykkä.)

Kuuromykkäin pesulaitos Kööpenhaminassa.

Tällä nimellä tahdomme nimittää kuuromykkänaisten työkotia Kööpenhaminassa, sillä tässä työkodissa etupäässä pestään ja silitetään ahkerasti vaatteita. Se sijaitsee jotenkin keskellä kaupunkia, ja löytää vieraskin sen sukkelasti. Ensimmäinen huone, johon eteisestä tullaan, on konttoori, jossa pidetään kirjanpitoa vastaanotetuista ja puhtaana annetuista vaatteista. Siellä istui laitoksen tarmokas johtajatar nti E. Fahrenholtz¹ auplaisineen. Mielellään ja kohteliaasti tulee hän tätä hyvin järjestettyä laitosta näyttämään. Siinä on useampia huoneita. Alakerroksessa on avara työhuone, jossa varsinainen peseminen tapahtuu. Siellä on monelaisia koneita, joissa pestävät vaatteet liukuvat paikasta paikkaan. Koneissa muuttuvat vaatteet vähitellen puhtaiksi. Koneiden avulla ne myös kuivataan. Tässä huoneessa on sementtilattia, sentähden että koneista aina valuu vettä lattialle. Pestäviä vaatteita oli hyvin paljon samassa huoneessa. Täällä oli ainoastaan muutamia työntekijöitä. Sitävastoin oli heitä toisessa kerroksessa sangen paljon. Siinä on suuri huone, puhtaita vaatteita pannaan kokoon ja kiillotetaan, silitetään paitoja, kauluksia ja kalvosimia. Kaikkialla

¹ Johtajattarena on nykyään neiti M. Johnsen, joka tuli sanottaun toimeen 1 p. lokak. 1906, jolloin neiti F. sairauden takia erosi saaden laitoksen johtokunnalta korotetun eläkkeen.

työhuoneissa vallitsee hyvä järjestys, ja uutterasti siellä monet kuuromykkänaiset tekivät työtä. Näiden huoneiden lisäksi näytettiin vielä ruokasali, jonka pitkät pöydät juuri siellä ollessani oli katettu yksinkertaisella, vaatimattomalla, mutta ravitsevalla ruualla. Makuuhuoneet siistine kalustoineen, kirjastohuone kirja-kaappeineen, päivähuone sanomalehtineen ja sairashuoneet tekivät kaikki hauskan vaikutuksen. Siellä saavat laitoksen työntekijättäret elää rauhallista, siivoa ja hyödyllistä elämää.

Mutta mikä tarkoitus on tällä työkodilla?

Sen tarkoitus on antaa työtä täysikasvuisille kuuromykkäisille, kun he koulusta päästyään tahtovat kehittyä heille erityisesti sopivassa toimessa: vaatteiden pesussa, silityksessä, ompelemisessä ja kotiaskareissa sekä tällä tavoin auttaa heitä hankkimaan toimeentulonsa.

Laitoksessa tulee oppilaiden noudattaa kuuliaisuutta ja käyttäytyä hyvin ja siivosti sekä ahkeruudella, järjestyksessä ja tyytyväisyydellä tehdä työnsä. Työaika kestää klo 8—10¹/₂ aamulla ja klo 11¹/₂—3 päivällä sekä klo 4—6¹/₂ illalla.

Oppilaat nousevat aamulla klo 6. He siivoavat huoneensa ja vuorotellen työhuoneet. Ruoka-ajat laitoksessa ovat seuraavat klo 7¹/₂ teetä, klo 10¹/₂ aamiainen, klo 3 päivällinen ja klo 7¹/₂ illallinen.

Oppilaiden terveydestä pidetään työajanakin huolta. Niinpä saavat he päivittäin klo 11—11¹/₂ a. p. oleskella raittiissa ilmassa. Tällä ajalla puhdistetaan myös työhuoneiden ilma. Iltahetket saavat oppilaat käyttää vapaasti omaan työhönsä, lukemiseen ja seurustelemiseen.

Sunnuntaisin saavat oppilaat mennä kyläilemään, mutta tulee heidän olla kotona klo 10 illalla. Talvella annetaan heille 1 à 2 kertaa kuukaudessa lämmin kylpy, ja suvella saavat he käyttää laitoksen suihkukylpyä.

Sairastapauksissa saavat oppilaat kääntyä kodin johtajattaren puoleen. Lääkärin hoitoa annetaan kaikille ilmaiseksi. Oppilaat hoidetaan joko kodin sairashuoneissa tai lähetetään kaupungin sairaalaan.

Oppiaikana, joka on kaksivuotinen, suoritetaan työkykyisen kuuromykkäisen ylläpidosta noin 330 mk. vuosittain.

Oppiajan kuluttua saavat oppilaat lähteä laitoksesta tai jäädä

sinne työhön, jos haluavat. Viimeisessä tapauksessa annetaan heille vapaa elanto kodissa ja maksetaan työstä palkka. Jos he tahtovat palveluspaikkoja muualla, koetetaan niitä heille hankkia. Ja jos he jälleen tahtovat palata kotiin, on se heille aina avoinna. Samoin ovat kodin entiset oppilaat tervetulleet laitokseen silloinkin, kun tulevat kaupunkiin asioille. Heidän ei tarvitse maksaa tältä ajalta mitään ylläpidosta.

Laitoksessa on sen perustamisesta asti ollut oppilaita kaikkiaan lähes kaksisataa.

Ahkerille oppilaille jaetaan pieniä apurahoja erityisestä rahastosta.

Kun oppilaat menevät laitoksesta kotiinsa lupa-ajoin, myönnetään heille vapaa matka rautateillä ja laivoissa.

Laitos on saanut apua valtiolta ja yksityisiltä. Tämä onkin välttämätöntä, sillä muuten se ei kannattaisi. Mielellään kaikki auttavatkin, kun sen tarkoitus on hyvä. Moni kuuromykkänainen on sieltä päästyään itsenäisesti ansainnut elämässä toimeentulonsa. Ja suurella kiitollisuudella ovat he aina jälestäpäin tätä työkotia muistelleet.

Kiitollisena arvoisalle oppaalleni ja tyytyväisenä näkemiini havainnoihin ja kuulemiini tietoihin, päätin sieltä lähdettyäni kertoa niistä tämän lehden lukijoille.

Kun on käynyt tässä työkodissa eli pesulaitoksessa, tulee ajatelleksi, eikö Suomessakin voisi olla samanlaatuinen, meidän olosuhteittemme mukaisesti perustettu kuuromykkänaisten pesulaitos. Asiaa tarkemmin ajatellen, ei luulisi kenenkään kuuromykkäin parasta harrastavan henkilön sitä vastustavan. Päinvastoin uskoisi ja toivoisi, että kaikki tulisivat sitä auttamaan ja kannattamaan. Suotavaa siis olisi, että Suomessa pian saataisiin perustetuksi kuuromykkäinaisten pesulaitos.

J. K. P.

Ilmoitus. Osanotto T. K. R. Y:n lippukilpailuun oli hyvin vilkas. Kaikkiaan saapui 25 eri lippupiirrosta. Tämän kauniin lippukokoelman aikoo yhdistys lähettää Kööpenhaminan ensikesäiseen kuuromykkien kokoukseen ja näyttelyyn, mutta jos joku tahtois, että hänen piirustuksiaan ei sinne lähetettäisi, niin pyydetään häntä siitä ilmoittamaan Turun Kuuromykkäin Raittiusyhdistykselle.

Toimikunta.

Kertomus Suomen k.-mykkäinliiton toiminnasta sen perustamisesta 1905 lähtien vuoden 1906 loppuun.

(Alla oleva kertomus on lähetetty vaivashoidon tarkastelijalle.)

Koko maata käsittävän k.mykkäinliiton perustaminen ehdotettiin ja hyväksyttiin jo toisessa yleisessä k.m. kokouksessa Helsingissä 1900. Suomessa vallitsevien valtiollisten olojen takia, jotka estivät kaikellaista vapaata yhdistyselämää, ei aijetta voitu silloin toteuttaa. Ehdotus otettiin uudelleen esille k. m. kokouksessa Helsingissä 1905. Sitä ennen oli edellisessä kokouksessa valittu väliaikainen toimikunta kuitenkin arvellut olevan ajan anoa vahvistusta liiton säännöille. Kun oli toiveita niiden vahvistamisesta lähimmässä tulevaisuudessa, ryhdyttiin jäsenten merkitsemiseen ja liittohallinnon vaaleihin. Hallitus olisi oleva väliaikainen siksi, kunnes oli saatu säännöille vahvistus, mutta muuten sääntöjen mukaan valittava kolmeksi vuodeksi kerrallaan oikeudella olla muodostunut heti kun liitto oli laillistutettu. Kokouksessa merkitsi itsensä jäseniksi 180 henkeä. Sittenmin on jäsenluku vähitellen lisääntynyt, niin että niitä nykyään on 300 henkeä, vaikka toistaiseksi on vain hyvin vähässä määrin voitu liittoa tehdä k.mykille tunnetuksi.

Heinäk. 27 p:nä 1905 senaatin vahvistamien sääntöjen mukaan on Suomen k.mykkäinliiton tarkoituksena »sopivalla tavalla valvoa Suomen kuuromykkäin harrastuksia ja edistää heidän henkistä ja aineellista vaurastumistaan. Tätä tarkoitusta varten pyrkii liitto perustamaan haara-osastoja paikkakunnille, joilla suurehko joukko kuuromykkiä asustaa, kokoamaan kuuromykkiä yhteisiin kokouksiin, asettamaan matka-asiamiehiä, joiden tulee tehokkaasti edistää siivistystä ja hyviä tapoja kuuromykkäin keskuudessa, sekä huolehtimaan aikakauslehtien ja muun sopivan kirjallisuuden julkaisemisesta heitä varten. Liiton jäseneksi pääsee jokainen, joka, jos on kuuromykkä, rahastonhoitajalle maksaa 1 markan, ja kuulevana 2 mk. Vakinaisena jäsenenä maksaa kuuromykkä 15 mk. ja kuuleva 30 mk. kerta kaikkiaan. Yleinen ko-

kous pidetään joka kolmas vuosi, ja on liitolla oikeus perustaa kaik-
kialle maassa haaraosastoja, joiden säännöt liitto hyväksyy.

Hallinnon ensi tehtäviä on ollut saattaa liitto kuuromykkäin keskuudessa tunnetuksi. Sitä varten on se ottanut haltuunsa ne jo ennen ilmestyneet eri paikoilla maamme ulosannetut kuuromykkäin sanomalehdet, joista toinen on suomenkielinen, toinen ruotsinkielinen. Vuodesta 1906 lähtien on niitä toimittanut hallinnon valvonnan alaisena sen asiamies herra John Sundberg (kuuromykkä) erityisten sitävarten pyydettyjen henkilöiden avustamana. Yhtä tärkeätä on hallinnon mielestä ollut perustaa mahdollisimman pian haara-osastoja maamme eri osiin. Kun sitä tarkoitusta varten on näyttäytynyt välttämättömäksi lähettää kysymyksessä oleviin paikkoihin asiamies, jotta siellä voitaisiin ryhtyä valmista-
viin toimenpiteisiin ja ottaa selvää kuuromykkäin toiveista ja tarpeista, ei hallinto ole tähän tarvittavien varojen puutteessa voinut tarpeellisella farmollaryhtyä toimimaan tällä tärkeällä alalla. Haaraosastoja on tähän asti perustettu ainoastaan seuraavaan neljään paikkaan: Vaasaan, Tampereelle, Poriin ja Viipuriin. Turussa ja Helsingissä on jo aikaisemmin ollut senaatin laillistuttamat yhdistykset vaikuttamassa. Kun nyt on äskettäin hallitukselle jätettyyn valtioavunanomukseen myönnytty ja annettu vuotuinen 5,000 markan suuruinen määräraha kolmen vuoden ajaksi, näyttää tulevaisuus koko joukon valoisammalta. Välttämättömiin toimenpiteisiin on kuitenkin voitu ryhtyä vasta vuoden 1906 jälkeen. Apurahan anomuksesta päätti näet senaatti niin myöhään, että viime vuodeksi varattua määrärahaa ei voitu määrätä maksettavaksi ennenkuin uudella vuodella.

Etukäteen on Liitto kuitenkin Helsingin kuuromykkäin yhdistyksen avustuksella maksanut:

Sanomalehdistään	Smk. 600:—
Kansliavuokraa	» 300:—
Pienempiä määriä	» 200:—

Kun vuosimaksuja on keskimäärin kertynyt Smk. 265, millä määrällä on maksettu sihteerinpalkkio y. m. menoja, on liiton säästö määrärahasta vuodelle 1907 3,900 mk. Tämä ylijäämä onkin

välttämätön ja tervetullut liikepääoma nyt alkavassa järjestämistoiminnassa.

Muuten saattanee tulokset yleisistä kuuromyökkäinkokouksistakin, joita oli järjestämässä ja johti samat henkilöt, jotka ovat liittohallintoon valitut, lukea liiton aatteen hyväksi. Sellaisista mainittakoon: 1902 Helsinkiin järjestetty ammattinäyttely k. mykkiä varten, v. 1906 hallituksen hyväksymä kuuromyökkäin-anomus kahden matkapapin asettamisesta kuuromykkiä varten sekä Suomen edustus kansainvälisessä kuuromyökkäinkokouksessa Pariisissa 1900 ja Liegessä 1905, jolloin tärkeäarvoisia vaikutteita vireillä olevalle työlle kuuromyökkäin hyväksi saatiin sinne lähetettyjen asiamiesten kautta.

Julius Hirn,

Suomen k.myökkäinliiton puheenjohtaja.

Kuuromyökkä.

(Lausui eräs kuurojen koulun oppilas siinä juhlassa, jonka Kuopion kuurojen koulu vietti täyttäessään 30 vuottansa ¹⁵/₆ 1892.)

*Kun aamukello kajahtaa,
Niin kansa kirkkoon kiiruhtaa,
Ja urkuin sulosävel sieltä
Luo Luojan nostaa ihmismieltä
Siell' armon sanaa saarnataan,
Ijäiseen iloon ohjataan.*

*Mä tämän tosin nähdä saan,
Voin urut nähdä loistossaan
Ja kellot uljaat heilumassa,
Papinkin pyhäss' toiminnassa,
Vaan kaikk' on mulle sulettu,
Kun korvani on lukittu.*

*Ei pääse sävel kauneinkaan
Mun sieluhuni tunkemaan,*

*Ei suo se mulle lohdutusta,
Ei innostusta, huvitusta,
Ja itse armon julistus
On mulle outo, arvoitus.*

*Ei linnun laulun viehätys,
Ei puron lieto liritys
Mun korvahani koskaan tunge,
En äidin hellää ääntä tunne,
Tuot, jonka sointu sanotaan
Ihanimmaksi päällä maan!*

*En tunteitani lausua,
En halujani haastella
Mä voi, kun kahleiss' ompi kieli
Siteissä ajatus ja mieli,
Ja tuopa usein tuskan tuo
Ja synkäs' elämäni luo.*

*Vaan nämä siteet kirvoittaa
Ja elämämme virvoittaa
Osaksi voipi ihmiskunto
Ja kurjan kohtalomme tunto,
Siis: myöskin mykkää muistakaa
Ja valistukseen auttakaa!*

*On lyhyt ilo päällä maan,
Ja vähä tuosta huolinkaan,
Jos tieni sinne johdetahan,
Miss' korvat kaikki avatahan
Ja missä myöskin mykän suu
Vain kiitoksesta pakahtuu.*

Kust. Killinen.

Keväämme.

Kevät, johan sinä taaskin meitä täällä pohjan raukoilla rajoilla muistit. Tervetuloa, sinä rakas vanha tuttu, mieliämme sulostuttamaan ja intoa uutta hyvään ja jaloon sydämmiimme tuomaan! Niinkuin on kevät luonnossa, niin myös koko kansamme sydämessä, me kuuromykät tietysti siihen luettuina. Olemmehan kansan lapsia, joskin hiukan kovaosaisempia kuin kuulevat. Sama toivo, nimittäin pyrkimys vapauteen, veljesrakkauteen, henkiseen ja aineelliseen kehittymiseen, innostuttaa meitä kaikkia, jotta voisimme maan päällä esiintyä omana itsenäisenä s. o. itse itsensä kehittäneenä kansanosana, jolla on oma erityinen historiansa, oma kielensä, oma kulttuurinsa ja omat harrastuksensa henkisessä ja aineellisessa suhteessa.

Noin puoli vuosisataa sitte, ehkä vähän enemmänkin oli massamme ainoana sivistyskielenä kansalle vieras ruotsinkieli, olivat koulut ruotsalaiset, oli yliopisto ja sen opettajat ruotsalaisia, virkamieskielenä oli ruotsinkieli; kaikki tämä perintönä siltä ruotsalaiselta hallitukselta, joka maatamme hallitsi aina vuoteen 1889 asti. — Muistammehan Snellman'in, joka kiiwaasti taisteli kansan oman kielen kehittämiseksi! Hänen aatteensa sai pian nuoremman sukupolven mukaansa, ja niin nousi kuin yht'äkkiä Suomen kieli oikeuksiinsa. Muistammehan Lönnrot'in kansamme lapsen, joka toi meille korpien kätköistä miltei kokonaan unhotetun kansamme entisyyden, joka ilmestyi sen aikaista perin köyhää suomalaista kirjallisuuttamme rikastuttamaan Kalevala nimisenä runokirjana. Jos me nyt tarkalleen rupeamme ensin tutkimaan kansamme entisyyttä ja nykyisyyttä ja sitte vertailemme niitä toisiinsa, niin huomamme heti, miten suuren jättiläisaskelen näin vähässä ajassa, muutamassa vuosikymmenessä olemme eteenpäin kehityksen taivalta astuneet. Nyt meillä on tilaisuus omalla kielellämme saada sivistystä, lukea omakielistä kirjallisuutta, joka joka vuosi yhä vaan rikastuu niistä monista kirjauutuuksista, joita omat etevät kirjailiamme valmistavat. Myöskin aineellisessa suhteessa huomaamme menneemme hyvin pitkän askelen eteenpäin, sitä esimerkiksi osoittavat lukuisat rautatiehaarat, kanavat y. m. laitokset. Kai-

kessa tapauksessa kehtaamme esiintyä omana itsenäisenä kansana omien perustuslakiemme turvassa, jota ei vahvan sortajan mah- tikaan kyennyt meiltä riistämään. Näin ollen on meillä kevät, toivojen kevät, aikojen tulevain kevät. Odotamme tulevaisuutta, jolloin veljesviha loppuu ja sorto loppuu ja sijaan tulee rakkaus, sivistys, siveellisyys, raittius, innostus hyvään ja kaikessa tarkka totuuden tunto. Tämä kaikki on samaa kuin Jumalan eli korkeim- man tahdon täyttämistä, ja muuta emme sitte enää kaipaisi ollak- semme onnellisia.

Koska mekin k.mykät olemme tämän kansan lapsia, niin otta- kaamme siis ohjeeksemme kansamme ja nuorison henkiset pyrinnot ja ryhtykäämme hengellemme valoa etsimään enemmän, sillä pian unhottuu meidän koulussa saatu oppi, jos emme sitä itse lisää. Koulussa saatu opetus on vain peruste, jonka päälle pitää rakentaa henkiset harrastuksemme. On aika jo meidänkin päästä velttouden kahleista ja näyttää, ettei Suomen köyhä valtio ole meille turhaan kustantanut kalliita opinahjoja. Veljet ja sisaret, näytetään, että meilläkin on halua kehittyä, ja että meilläkin on tahtoa tulla joksikin, jota ei aina toisen tarvitse ohjata kaikessa. Noustaan, noustaan, veikkoset, mekin torkkumasta valon etsintään hengel- lemme! Se toivoni ainakin on.

Kalske (k.mykkä).

Elias Savisaari-vainajan elämäkerta.¹⁾

Elias Savisaari syntyi toukokuun 30 p:nä v. 1850 Alavuu- della, Sapsalammin kylässä, Pyylammin talossa. Syntymästään hän oli mykkä. Lapsena hän oli ahkera ja tottelevainen vanhem- milleen. Hänellä oli hellä, lempeä äiti, mutta julma isä, joka usein joupotteli. Elias pantiin Pietarsaaren kuuromykkäin kou- luun, jonka johtajatar oli neiti Anna Heikel. V. 1869 laski Piispa Alopaeus hänet Herran Ehtoolliselle. Sen jälkeen hän palasi kotiinsa. Nuoruuden aikana hän oli ahkera ja työnhaluinen. Hä- nestä tuli kelpo mies. Hän oli rakennusmestari, puuseppä, teu-

¹⁾ Kirjoittanut eräs k. m. koulunoppilas.

rastaja ynnä muutakin. Hänen isänsä lupasi antaa talonsa kahdelle pojallensa Matille ja hänelle. Elias teki työtä uskollisesti, mutta tämä lupaus ei täyttynyt. Talo annettiin ainoastaan Matille. Elias murehti sitä kovasti ja lähti maailmaan. Hän joutui Tampere—Waasa-radalle rakennustyöhön, jossa hän oli noin 5 vuotta. Tämä työ ulottui Ätsäriin, jossa hän tapasi sievän, nöyrymielisen, köyhän tytön nimeltä Maria, johon hän rakastui. Sitten hän palasi takaisin Pyylammin taloon, jossa häntä kehoitettiin ostamaan »Savisaaren» torppa Pyylammin maalta, koska hänellä oli paljon rahaa. Hän osti sen. Hän otti Ätsäristä mainitun tytön vaimokseen. »Savisaaren» torpassa oli vähän peltoja. Hän valmisti paljon uutis-peltoja ja viljeli niitä ahkerasti. Veljensä Pyylammin isäntä Matti oli hyvä hänelle. Hän antoi osan kytöä hänelle omaksi. Elias teki sen pelloksi. »Savisaaren» torpan länsi-kydöllä eli luhdalla kasvoi vuosittain heiniä. Elias ei sitä kuokkinut pelloksi, sillä siitä saatiin vuosittain heiniä karjan ravinnoksi.

Hän oli etevä rakennusmestari, ja on hän rakentanut monta komeaa ja kaunista taloa Alavuudella, Kuortaneella, Ätsäriissä, Keuruulla ynnä muilla paikoilla. Hän on valmistanut paljon huonekaluja. Kaikki ihmiset pitivät hänestä paljon. Hän eli onnellisena miehenä.

Hänellä oli 6 lasta. Niistä vanhin poika kuoli, ja neljäs lapsi, tytär hukkui kaivoon. Heidän vanhempansa surivat heitä kovasti. Eloon jääneitä lapsiansa vanhemmat lempeästi hoitivat. Kaikki lapset rupesivat käymään Turun k. m. koulua. Elias oli hyvin tyytyväinen ja kiitollinen, että he pääsivät kouluun ja antoi mielellään vuosittain heille vaatteet ja jalkineet.

Viime kesänä hän sairastui, odotti kuolemaa ja tahtoi päästä oikeaan kotiin, taivaaseen kaikkivaltiaan Jumalan luo. Syysk. 1 p:nä kahden lapsen täytyi lähteä pois kotoa kouluun. He jättivät hyvästi sairaalle isälle kyöneleet silmissänsä. Sairas huononemistaan huononi. Syysk. 8 p:nä hän antoi torpan ja kaiken omaisuuden perinnöksi pojallensa Matille, jonka pitää maksaa rahaa myöskin toisille sisaruksille, ja tehtiin kauppakirja. Viimein hän ei voinut syödä eikä liikkuaakaan. Hän ei ollut tyytymättömän tuskiin, kipuihin ja kärsimyksiin, vaan tyytyväinen ja odotti

toista, uutta elämää, joka on Jumalan luona taivaassa. Suuri joukko sukulaisia kävi sairasta katsomassa. Elias viittoi omaisille: »Minä tahdon ensiksi nauttia Herran Ehtoollista ja sitten tahdon mielelläni kuolla.» Silloin hänen poikansa Matti kävi kirkonkylässä hakemassa pastoria. Pastori kävi Savisaareissa antamassa Herran Ehtoollista Eliakselle. Kuolema lähestyi. Elias viittoi omaisille, että hän on nähnyt unessa taivaan valtakunnan, Jeesuksen ja Hänen opetuslapsensa y. m. Hän sanoi omaisille: »Maailmassa on paljon vaivaa, minä tahdon päästä pois pahasta maailmasta ihanaan taivaaseen.» Hän viittoi vielä niin paljon hengellisiä asioita ja hengellisiä kysymyksiä omaisille. Hän jätti kaikille jäähyväiset, siunasi kaikkia ja sitten heitti henkensä syysk. 17 p:nä 1906 illalla klo 7. Hän on päässyt ijankaikkiseen rauhaan ja iloon Taivaallisen Isänsä luo, jossa hän saa armon. Hänen korvansa ja suunsa ovat au'enneet ja hän kuulee ja puhuu kaikki.

Vainajan hautajaiset tapahtuivat syysk. 23 p:nä. Läsä olivat vainajan vaimo, kaikki lapset ja sukulaiset.

Elias Savisaaren elämä todistaa, että Jumalanpelko, ahkeruus, nöyryys, tyytyväisyys ja ystävällisyys toisia kohtaan tuovat ihmiselle siunausta ja pysyvää onnea. Siunattu olkoon Elias Savisaaren muisto!

Kilpakiitoituksia

tuli toimitukselle viime vuoden kuluessa verrattain vähän, ainoastaan 7 kappaletta. Vaikka onhan sekin sentään tavallaan ilahuttava enne, kun ottaa huomioon, että asia oli useallekin niin uusi ja outo. Oikeastaan on ainoastaan 5 eri henkilöä ottanut osaa kilpailuun, sillä yksi henkilö lähetti kokonaista kolme eri kirjoitusta.

Toimitus on päättänyt jakaa palkinnot seuraavalla tavalla:

I:sen palkinnon kirjoituksesta »Lintujen kesäelämää maalla» saa *Vappu Vuokkola* (Styrman), kieli kun esityksessä on rikasta ja sujuvaa, aineen käsittely lennokasta, omaperäistä ja tunteellista, mikä viimeksi mainittu ominaisuus erittäinkin kuuromyökkäin kirjoituksissa on harvinaista.

II:sen palkinnon kirjoituksestaan »Keskustelua» (Keskustelu kahden työmiehen välillä) saa (nimimerkki I. O.) *Iisakki Ojala*, syystä että kieli hänen esityksessään on sujuvaa ja virheetöntä, sisältö kokoonpanoltaan johdonmukaista, lyhyttä ja asiallista.

III:s palkinto kirjoituksesta »Vapauden taistelu» (Leikillinen raittiuskertomus) annetaan (nimimerkille Iikka) *Iisakki Ojalalle*. Arvostelu siitä on jotenkin edellisen kaltainen, kuitenkin sillä huomautuksella, että esitys tässä on epävarmempaa.

IV:n palkinnon saaja kirjoituksesta »Perheen lisäys» on *Aleksander Puolakka*, jonka kirjoitus kokoonpanoon ja kieleen nähden on sen arvoinen.

Kirjoituksista on pari ollut kielen puolesta niin virheellistä ja kokoonpanoon nähden niin sekavaa, etteivät ne ole voineet tulla lainkaan kysymykseen.

Palkinnot kyllä aikanaan lähetetään kullekin palkinnon-saajalle.

Palkintotuomareina toimitusta avustamassa ovat olleet kuuromykkäin opettajat *E. J. Pesonen* Mikkelistä ja *H. A. Jukola* Turusta, joille kummallekin toimitus täten pyytää saada lausua vaivasta ja erinomaisesta avustuksesta lämpimän kiitoksen.

Toivomme ensi kerraksi suurempaa osanottoa ja menestyksellisempää työtä!

Hiukan k.-mykkäin urheilu-elämästä.

Urheilu-aate on vallannut k.-mykkätkin. Niinpä perustettiin Helsinkiin 3 vuotta sitten vaatimaton voimistelu- ja urheiluseura, joka erittäinkin viime talvena osoittautui sangen elinvoimaiseksi ja saavutti talviurheilussa sellaisia tuloksia, että se saattoi ottaa osaa mihin kilpailuun tahansa.

Muistan vielä, miten minun yhdistykseen liittyessäni nuoremmatkin jäsenet näyttivät miltei sairailta ja kävelivät etukumarassa rinta sisäänpainuneena. Mutta nythän on asianlaita aivan toisin! Vain iloisia kasvoja näkee k.-mykkäin piireissä. Ja pojat ovat

niin perin reippaitakin entiseen verraten. — Kun voimisteluyhdistys perustettiin, oli siinä 12 jäsentä, ja nyt on jäsenluku lisääntynyt 20:een.

Meille helsinkiläisille on hupaista kuulla, että Viipurinkin ja Porvoon k.mykät ovat yhtyneet perustamaan urheiluseuroja. Kehoitetaan mitä lämpimimmin kaikkia tovereita alkamaan urheilua vapaassa luonnossa, siten seuraten Helsingin toverien esimerkkiä, jos ei teidän seudullanne olisi saatavissa minkäänlaista voimisteluhuoneustoa. Jos k.mykät maaseudulla harjaantuvat juoksemaan, hyppäämään, kuulaa työntämään, j. n. e. kesällä ja hiihtämään talvella, niin pannaan Helsingissä vast'edes toimeen kilpailuja.

Suomen k.mykät, ruvetkaa heti ruumistanne harjoittamaan, niin pian huomaatte, miten siitä on itsellenne hyötyä, ja muistakaa, että ainoastaan »terveessä ruumiissa asuu terve sielu.»

(— —tz — —)

Hulda Hakala,

K.m.liiton matka-asiamies on saanut osakseen hyvin suurta myötätuntoisuutta ja ystävällisyyttä matkoillaan erittäin papiston ja toistenkin viranomaisten, mutta muidenkin puolelta.

Maanantaina 8 p:nä huhtik. lähti neiti Hakala matkalleen Karjalaa kohden. Muun muassa oli hänen määrä käydä Pälkjärvellä, Värtsilässä, Tohmajärvellä, Kihtelysvaarassa Joensuussa, Kontiolahdella, Eurassa, Ilomantsissa, Liperissä ja Rääkkylässä.

Sortavalan kaupungissa ja sen ympäristöllä tapasi hän enimmäkseen k.mykät matkallaan, nimittäin 23. Sieltäpäin on muuten paljon k.mykkiä nykyään kouluissakin. Olisi syytä perustaa sinne K.m. liiton haara-osasto.

Pälkjärvellä oli ollut 5 k.mykkää, joista kolme, ikävä kyllä, oli kokonaan kunnan hoidossa. Yhden k.mykän hyväksi siellä sai hän sen toimeen, että tuo k.m. pääsee Jyväskylään k. m. kouluun. Eräs toinen k. m. sai hänen toimestaan Herran ehtoollista.

Värtsilässä tapasi neiti Hakala vähänpuoleisesti k.mykkiä. Täällä oltiin pappilassa niin ystävällisiä, että tarjottiin hänelle vapaa asunto ja kyyti matkalle lähtiessä. Ollessaan kunnankoukussa Tohmajärvellä sai neiti Hakala aikaan, että erään köyhän torpparin k.mykkälapsia luvattiin kunnan kustannuksella toimia k. m. kouluihin, torpparilla kun kuuluu olevan useampi sellainen lapsi, joka on k.-mykkä.

Itse Joensuussa oli ainoastaan 1 k.mykkä. Mutta kun neiti Hakala piti siellä kokousta oli tähän kokoontunut 10 k.-mykkää, muutamia aina Liperistä asti. Ja kuulevia oli näiden lisäksi kokouksessa läsnä niin paljon, että rukoushuone oli tungokseen asti täynnä. — Aluksi veisattiin virsi 528. Sitten seurasi kertomuksia, laulua ja puheita sekä k.-mykille että kuuleville. Lopuksi jäseniksimerkitseminen. Ja varsinkin kun kuuleville puhuttiin k. mykistä ja heidän yksinäisyydestään, jossa kammottavan kalvava tyhjiys vaan on heidän toverinaan, niin harva oli silloin se silmä, josta eivät olisi vetreät vedet virranneet. Ja suuri ansio siihen, että kokouksessa oli niin lukuisasti osaanottajia, oli luultavasti sillä seikalla, että paikkakunnan eräs sanomalehti oli hyväntahtoisesti ottanut palstoilleen neiti Hakalan kirjoituksen «Kuuro-mykkäin puolesta.»

Mahtaa täällä herännyt innostus k.mykkäin hyväksi olla pysyvää, koska ihmiset vielä neiti Hakalan poislähtiessäkin hänelle antoivat kukkasia, ja k.mykät itse ystäväänsä kyynelin hyvästelivät.

Muuten tapasi hän matkallaan hyvin monta k.mykkää, mutta melkein kaikkialla elivät ne kurjuudessa ja tietämättömyydessä. Ja arvaa sen, että sellaisen näkeminen tuottaa onnettomuustoverille, joka mielisi auttaa ja kohottaa, suurta surua. Lujia hermoja vaaditaan todellakin tässä kuluttavassa ja raskaassa työssä. Kunpa vaan olisi eloväkeä enemmän tällekin työvainiolle!

Jo ylläolevastakin huomaa, kun vielä mainitsen, että neiti Hakala on matkallaan tähän asti saanut Liitolle 24 jäsentä, joista suurin osa on kuulevia ja K. m. lehdelle uusia tilaajia lähes 40, että tällaiset matka-asiamiehet, kun ovat asiaansa innostuneita, kuten neiti Hakalakin, saavat k.mykkäin hyväksi aikaan suuria ja että, vaikkapa tällaisia ei olisikaan montaa, kun vaan saataisiin

joka pitääjään yksi innokas paikallis-asiamies, jommoisia neiti Hakala onkin matkallaan hankkinut yhden melkein joka paikkaan, missä on ollut, niin menee kuuromykkäin asia suurin askelin eteenpäin, kunhan k.mykät itse vielä saataisiin suuremmassa määrin yhtymään liittoon yksin voimin omaksi hyväksensä työskentelemään. Sillä onhan »yksimielisyyys voimaa.»

Kirjeitä kuuromykiltä.

Hausjärvi 19 ¹⁴/₄ 07.

Arvoisat K.m. l. lukijat!

Ensi kerran rohkenen kirjoittaa täältä Hämeestä Kuuromykkäin lehteen, ja saan tervehtää kaikkia sen lukijoita, niin tunnetuita, kuin tuntemattomiakin.

Kuuromykkäinlehti antaa meille paljon opetusta ja neuvoja. Se opettaa meitä synnyinmaatamme rakastamaan. Myöskin opettaa se meitä tuntemaan alkohoolin turmiolliset seuraukset ja vihaamaan sitä. Alkohooli raivoaa Suomessa vielä. Mutta toivottavasti Suomikin kerran kantaa raittiuden hedelmiä. Rukoilkaamme Jumalalta voimaa taistelemaan Alkohoolikuningasta vastaan.

Tahdon kertoa vähän elämästäni. Olen syntynyt v. 18¹³/₈ 88 Hausjärven Kirkonkylässä, jossa minun kotini vielä nykyään on. Syntyessäni olin kuuleva, mutta puolitoista vuoden kuluttua säälimätön tauti vei kuuloni. Sairastuin influenssaan. Isäni vei minut Helsinkiin sairaalaan, jossa olin 6 viikkoa. Kahdeksan vuoden ikäisenä vanhempani lähettivät minut Turun kuuromykkäinkouluun. Olin siellä 8 vuotta ja pääsin. H. P. Ehtoolliselle toukok. lopulla 1905.

Samana vuonna kesäkuun alussa oltuani Helsingissä kouksessa, palasin kotiin vanhempieni luokse. Kotona enin työskentelen maanviljelystöissä ja talven aikana teen puusepän töitä. Minulla on muuten hyvä olla täällä.

Ihmettelen, että luokkatoverini eivät ole kirjoittaneet yhtään Kuuromykkäin lehteen. Rohkaiskaa mielenne, rakkaat luokkatoverini, ja kirjoittakaa kuuromykkäinlehteen. Te kyllä voitte kirjoittaa jotakin, kun vaan on hyvää tahtoa. Olisi hauskaa kuulla

tietoja teistä. Se ehkä huvittaisi entistä opettajakuntaamme, erittäinkin opettajaamme Palomaata. —

Monia tuhansia terveisiä opettajilleni, kuuromykillle ja kaikille tämän lehden lukijoille ominaisiltani ja itseltäni.

Ystävyydellä
Lauri Wainola.

osoite: *Hausjärvi & Hikiä*, Kirkonkylä.

Vieraskielisiä sivistyssanoja,

joita Suomenkielessä käytetään:

Abnormi = epäsäännöllinen, luonnoton.

Absolutisti = ehdoton raittiusmies.

Adjutantti = sotapäällikön apulainen,

Adressi = (kirjeen) osote; anomus hallitsijalle; julkinen kiitoskirje, jolla jotakuta tahdotaan kunnioittaa.

Affääri = liike eli kauppatoimi; myöskin: asia, tapaus, oikeusjuttu.

Agentti = asiamies.

Agitaattori = yllyttäjä, kiihoittaja.

Agronomi = tieteellisesti oppinut maanviljelijä.

(Jatk.)

Tietoja kotimaasta.

Oulun kuuromykkäinkoulusta saavat päästötodistuksen tänä keväänä: *Ilo Kangasniemi*, Inarista; *Eenokki Nissi*, Kälviältä; *Hilia Lehtonen*, Hollolasta; *Iida Lehtonen*, Hollolasta; *Mikki Hakala*, Kurikasta; *Eufemina Pekkala*, Rovaniemeltä; *Heikki Myyryläinen*, Kiteeltä; *Aukusti Vattu*, Haapavedeltä; *Kalle Korhonen*, Oulusta.

300 markan apurahan päätti K. m. liitto myöntää Turun K. m. raittiusyhdistykselle raittiusesitelmien pitämistä varten Länsi- ja Lounais-Suomessa, joissa paikoissa saman esitelmänpitäjän on myöskin selittäminen Liiton toimintaa, hankkiminen sille jäseniä ja asiamiehiä.

Vierailemassa pääsiäisloman aikana olivat Helsingin K. m. yhdistyksessä rouva *T. Killinen* Kuopiosta ja neiti *Aino Pulkkinen*, Porvoosta.

Koulutoimen ylihallituksen antamien tietojen mukaan lukuvuodelta 1904—1905 oli oppilasluvu kaikissa aistivalliskouluissa Suomessa lukuvuonna 1904—1905 kaikkiaan 800, joista 604 oli otettu k. m. kouluihin, 134 sokeainkouluihin ja 62 laitoksiin aistivallisia varten.

Kaikista k. m. kouluihin otetuista oppilaista opetettiin 474 lastenkouluissa, ja 130 yli-ikäisten kouluissa.

K. m. kouluihin lapsia varten otetuista oppilaista sai 360 eli 76% opetuksen puhemetoodin mukaan sekä 114 eli 24% opetuksen kirjoitusmetoodin mukaan.

K. m. koulujen oppilaista opetettiin 523 eli 87% suomenkielellä ja 81 eli 13% ruotsinkielellä.

Sokeainkoulujen oppilaista oli 109 eli 81% otettu lasten kouluihin ja 25 eli 19% täysi-ikäisten sokeiden kouluihin. 126 sokeata, joka vastaa 94% koko kouluihin otettujen lukumäärästä, sai opetusta suomenkielellä, 8 eli 6% opetuksen ruotsinkielellä.

* Työväestienkoulun oppilaista oli 50 suomen- ja 12 ruotsinkielisiä.

Suurin osa aistivalliskoulujen oppilaista, nim. 87% koko lukumäärästä, oli otettu valtion oppilaitoksiin, jäännös eli 13% sai opetuksen valtion avustamissa yksityislaitoksissa.

392,745 mk. 79 penniä tulivat valtiolle yleiset k. m. koulut Suomessa maksamaan v. 1905, tähän kuitenkin lukematta kouluhuoneustomaksuja.

Noin 25 k. mykkää on Vaasassa ja sen lähimmässä ympäristössä.

Puhumaan opetetaan suomalaisia kuuromykkälapsia kuuromykkäin kouluissa *Turussa, Kuopiossa ja Oulussa*, minkä täten esiintulleesta syystä saamme ilmoittaa.

Vapaan pääsyn sirkusnäytäntöön Helsingissä 19 p:nä viime huhtikuuta antoi sirkuksen johtokunta kaupungin k. mykille.

97:llä hengellä lisääntyi k. mykkäin lukumäärä v. 1901 Suomessa, samalla kun samaan aikaan kouluijässä olevien k. mykkien lukumäärä, tämä ikä laskettuna 10—19 vuoteen, vähentyi 53:lla.

Suomen muinaismuisto-yhdistys päätti tänä kesänä myöntää 200 mk. taiteilija *Sävele Angervolle* kansanomaisten venemuiden kuvien hankkimiseen Turun saaristosta erään aikaisemman kertomuksen julkaisemiseksi vastaisia keräilijöitä varten.

75 markan stipendin kullekin on K. m. a. y. Helsingin piiri myöntänyt matkaa varten ensi kesäiseen Kööpenhaminan

kokoukseen seuraaville henkilöille: *Aapo Susi*, *Pietari*; *Sulo Vuokko*, *Lappeenranta*; *Otto Reinikainen*, *Jääski*; *Iida Kalske*, *Helsinki*. — Stipendit saa samana päivänä, jolloin matkalle lähdetään eli ensi elokuun 13 p:nä.

K. m. viittomakielessä käytännöllisen sekä suomen- että ruotsinkielisen kurssin on Suomen k. m. liitto päättänyt kesällä panna toimeen k. mykkäin opettajia ja muita k. mykkäin ystäviä varten sellaisena, kuin sen viittomisen alkuunpani Suomen k. m. koulujen perustaja C. O. Malm. Kurssin johtajina tulevat olemaan k. mykkäin opettaja *D. F. Hirn* ja toimittaja *J. Hirn*, joka samalla pitää viittomakielestä muutamia esitelmiä.

Toveriyhdistys on jo perustettu Turun kuuromykkäin kouluun ylikuokkalaisia varten. Yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin *Kaarlo Lahti*, ja varapuheenjohtajaksi *Elias Savisaari*. Toimikuntaan tulivat *Lambert Sandell*, *Semmi Rajala*, *Edith Mäkinen* ja *Laina Vainola*. Toivottava on, että tämä yhdistys tuottaisi paljon sekä hyötyä että huvia jäsenilleen.

Jalkapallourheilua ovat H:gin K. V. & U. S. jäsenet ruvenneet harjoittamaan vasta tänä keväänä, kolme kertaa viikossa Kaisaniemen kentällä. Kiihtoisuudella on mainittava, että innokas urheilun suosija *J. S—g.* hyväntahtoisesti on lahjoittanut jalkapallon yllämainitulle seuralle. (K—s.)

73 vuotta täytti »kuuromykkäin isä» *D. F. Hirn* 13 p. t. k. Viime sunnuntaina vietettiin juhla-ilta hra Hirnin kunniaksi. Puheita pidettiin useita. Ensimmäisen puheen loputtua paljastettiin juhla-vieraan muotokuva, ja otettiin se vastaan vilkkailla kättentaputuksilla. Muotokuvan on suurentanut taiteilija *Sävele Angervo*.

H:gin Kuuromykkäin Voimistelu- ja Urheiluseura on kuluneena vuotena sääntöjensä määräyksen mukaan koettanut herättää ja innostaa jäseniään terveelliseen ja jalostavaan voimisteluun sekä urheiluun. Tämän saavuttamiseksi on hankittu tilaisuus harjoittelemaan sekä urheilussa että voimistelussa. Viime syyskuussa toimeenpantiin jäsenten keskuudessa kilpailu kuusiottelussa ja viime talvena pidettiin kaksi eri hiihtokilpailua 5:den ja 10:nen km. matkoilla. Palkintoina on jaettu mitaleja ja pokaaleja.

Jäsenluku oli v. 1906 viisitoista (15.)

Johtokuntaan tulivat valituiksi hrat *Oskari Lumme*, puheenjohtajaksi; *Eino Karilas* varapuheenjohtajaksi ja rahastonhoitajaksi; *Antti Jokelainen* kirjuriksi; *Axel Nordstedt* ja *Oskar Vetzal* sekä varajäseniksi *Aukusti Virtanen*.

Palkinnoksi 17 vuotisesta uskollisesta ja nuhteettomasta palveluksesta sai Kauralan kenkä- ja nahkatehtaalla kenkäinpäällisten neuvojana palvellut k. mykkä *Anna Liikanen* 6 hopealusikkaa kauniissa kotelossa.

Yksi vuosi tulee 4 p. kesäkuuta kuluneeksi siitä, kun Suomen kuuromyökkäinliitto perustettiin.

253 ruotsalaista kirjaa on H:gin k. m. y:n lainakirjastossa, eikä 25, kuten viime numerossa epähuomiossa ilmoitettiin. Suomalaisia on 242.

Apurahoja. Turun Kuuromyökkäin r. y:s on saanut K. A. Y:n Turun piiritoimikunnalta 100 mk. raittiusesitelmien pitämiseen kuuromykille Turun ja Porin läänissä sekä Turun Säästöpankilta 100 mk. raittiuden edistämiseksi kuuromyökkäin keskuudessa Turun kaupungissa.

Turun kuuromyökkäinyhdistys on saanut Turun Säästöpankilta 400 mk. huoneuston vuokraa.

Seppelleen neiti Heikelvainajan haudalle laskivat S. k. m. liiton puolesta tarkastaja *Forsius* ja herra *J. Sundberg*.

K. m. Liitolle haaraosastoja on liiton asiamies *J. Sundberg* perustanut Pietarsaareen, Ouluun, Vaasaan ja Jyväskylään.

100 markan matkastipendin päätti K. m. liitto myöntää Oulun K. m. yhdistykselle, jotta se voi lähettää jonkun henkilön tutkimaan k. mykkäin oloja ja heitä neuvoilla avustamaan Pohjois-Suomessa.

K. m. auttajayhdistyksen eri piireissä oli viime vuonna vakinaisia jäseniä 57, vuosijäseniä 479 eli yhteensä 536. Asiamiehiä oli 43; enin Jyväskylän piirissä. Koko yhdistyksen säästö edelliseltä vuodelta teki Smk. 16,564: 62. Tulot olivat Smk. 4,057: 51 ja menot Smk. 4,470: 42. Säästöä tälle vuodelle jäi Smk. 16,151: 71.

8 stipendiä, yhden kutakin läänin kohden on Kuuromyökkäin liitto julistanut Kööpenhaminan kokoukseen aikovien k. mykkäin haettaviksi ennen 20 p:vää kesäkuuta.

20 vapaalippua lahjoitti Kansallisteatterin johtaja tohtori *Hahl* Helsingin K. m. yhdistyksen jäsenille eduskunnan avajaisen johdosta annettavaan näytäntöön.

Jalomieliselle lahjoittajalle siitä teostaan lämmin kiitos!

Tietoja kuuromykistä. Torstaina, 2 p:nä toukok. vihittiin *Maria Smott*, ja *Albert Raatikainen* Vesannolla.

Paavo Leskinen muuttanut Jalkineliikkeen työnjohtajaksi Pietariin.

J. Hanhikangas, Oulun koulusta päässyt k. mykkä auttaa isäänsä maantöissä kotonaan Lappajärvellä.

Frans Haag, k. m. nikkari on saanut paikan Hietalahden höyrypuuseppätehtaassa Helsingissä.

Tietoja ulkomailta.

K. m. yhdistyksiä on Suomessa 8; Ruotsissa 11; Tanskassa 12; Norjassa 10; Koko Englannissa 53; Belgiassa 17; Alamaissa 2; Venäjällä 1; Serbiassa 1; Yhdysvalloissa 80; Saksassa 172; Itävallassa 14; Unkarissa 2; Sveitsissä 5; Itaaliassa 5; Ranskassa 20; sitä paitsi on eräällä k. m. yhdistyksellä Ranskassa haara-osastoja 17 eri paikassa.

Noin 30,000 k. mykkää on nykyään koko Englannissa.

50 vuotta tulee ensi kesäk. 17 p:nä olleeksi toiminnassa K. m. oppilaitos *Stadessa* Hannoverissa. Ensi alussa oli siinä vain yksi (1) oppilas. Nykyään on niitä 81.

50 vuotta täytti viime kuun 21 p:nä rouva *Elisabet Anrep-Nordin*, joka on Venersborgin kuuromykkäsokeiden koulukodin johtajatar.

Virastaan eroa on pyytänyt Tukholman Manillan k. m. koulun rehtori *O. Kyhlberg* ensi elok. 1 p:stä lähtien. Rehtori K., joka jo 1876 astui nykyiseen virkaansa ja niinmuodoin siinä ollut 31 vuotta, on samalla johtanut seminaaria, jossa valmistetaan k. m. opettajia. Sitä ennen oli rehtori K. Ruotsin k. m. koulujen tarkastaja. — Hän täyttää syksyllä 66 v.

Palkinnoiksi mestareille, jotka opettavat k. mykkiä johonkin taidelajiin tai käsityöntekijöiksi, on aina vuodesta 1817 lähtien annettu Saksassa 150 Saksanmarkkaa. Elantokustannusten kalleuden takia tullaan tämä summa vastedes korottamaan 200 markaksi.

Toivokaamme, että pian koittaa aika, jolloin Suomenkin valtio pitää tällä tavoin huolta kuuromykkäistään!

300,000 kruunua (= noin 420,000 mk.) lahjoitti hiljattain kuollut »*Ugens Nyheder*» lehden ulosantaja sitä tarkoiti ustavarten, että sen summan vuotuisilla koroilla avustettaisiin sellaisia vähävaraisia maanviljelijöitä, joilla on sokeita, raajarikkoisia, kaatuva tautisia, tylsämielisiä tai k. mykkiä lapsia, ja jotka eivät omin varoin kykene heille hankkimaan parannusta, opetusta tai palvelustointa.

25,000 kruunua (= noin 35,000 mk.) oli viime kuun puolivälissä saatu kootuksi k. mykiltä ja k. mykkäin ystäviltä ympäri maata Nyborgin lähelle aiotun k. m. maanviljelyskoulun aikaansaamista varten. Suurimman osan tästä summasta ovat itse k. mykät ja heidän omaisensa lahjoittaneet. Paitsi tätä ja sitä 10 tnr:alan suuruista maata, minkä Nyborgin kaupungin hallitus antoi, on »Effata» niminen yhdistys sanottuun tarkoitukseen varannut noin 10,000 kruunua.

Selitykset*)

arvoituksiin helmikuun numerossa:

1.) Paita. 2.) Reikä. 3.) Silmänäeula ja lanka. 4.) Kynttilä. 5.) Suu ja hampaat.

Ilmoituksia.

Sunnuntaina 9 p:nä kesäkuuta pidetään *Helsingissä* jumalanpalvelus ja Herranehtoollisella käynti kuuromykille.

Samoin pidetään kuuromykille *Porissa* Herranehtoollisella käynti tiistaina kesäk. 11 p:nä kello 12 päivällä ja koulua.

Seuraavana perjantaina ja lauantaina (14 ja 15 p:nä) pidetään koulua *Tampereella* ja on jumalanpalvelus siellä sunnuntaina 16 p:nä.

„K. m. lehden” vanhoja vuosikertoja saadaan 75 pennillä kappale vapaasti postissa lähetetyiksi, kun tilataan herra John Sundbergilta, Yrjönkatu 5, Helsinki.

Käsityönäyttelyyn ensi kesäisessä Kööpenhaminan k. m. kokouksessa osaa-ottavia k. mykkiä pyydetään lähettämään näyttelyyn aiotut tavaransa tänne *Helsinkiin* osoitteella *Kuuromykkäinyhdistys*, jotta täällä sitä varten ammattimiehistä asetettu komitea voisi tarkastaa, mitkä esineet voidaan näyttelyyn lähettää. Tavarat olisivat lähetettävät ennen ensi kesäkuun 15 päivää. Kuhunkin esineeseen on merkittävä sen myyntihinta. Lähettäjä maksaa rahdin tänne Helsinkiin.

*) Tilan puutteen takia jääneet ennemmin painattamatta.

Vihityt.

Anna Liikanen, Oulu ja Vilho Lehtomäki, Pyhäjärvi

19²³/₈ 07.

Nimenmuutos.

Sandra Hynell — Sanni Helle, Turku.

Arvoisat K. mykät.

Olen saanut useilta k. mykiltä kirjeitä, joissa valittavat, etteivät ole saaneet valokuviaan, joihin täten vastaan, että kaikille, jotka ovat tilanneet valokuvia, olen ne lähettänyt, olkaa hyvät ja käykää postikonttoreista ne perustamassa. Ja samalla myös huomautan, etten niiden katoamista korvaa, sillä siihen voi olla monet syyt, joko väärät osoitteet, eli oma huolimattomuutenne, ettette ole käyneet postista noutamassa, koska olen saanut monta valokuvaa takaisin aivan kelpaamattomassa kunnossa, kun ne ovat kuukausmääriä vetelehtineet postikonttoreissa. Kaikki valokuvat minä lähetin tilaajilleni jo elokuussa.

Ja jos kuka haluaa vielä saada K. mykkäin vuosijuhlasta kuvia, niin niitä on saatavana 6, 4 ja 2 markan kuvia, vaan minä en enää lähetä ilman jälkivaatimusta. Siis ennen kun saatte ulos postista, niin teidän on maksettava ensin.

Valter Stadius.

Osoitteeni on: **Käkisalmi.**

STIPENDEJÄ.

Suomen kuuromyökkäinliitto julistaa täten Kööpenhaminan ensikesäiseen kuuromyökkäinkokoukseen aikovien Suomen kuuromykkien haettavaksi ennen ensi kesäkuun 20 päivää kahdeksan (8) matka-apurahaa, joista yksi annetaan kutakin lääninä kohden, jos nimittäin joka läänistä on hakijoita.

Kertauskurssit

vanhempia kuuromykkiä varten toimeenpannaan **Jyväskylän** kuurom. koululla toukokuun 30 p:nä aamulla ja lopetetaan ne kesäkuun 2 p:nä jumalanpalveluksella ja Herranehtoollisella käymisellä.